ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: . . ф. 12 или 30 дин.
на по године: . ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова.
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи шаљу се на администрацију, а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

Број 14. У Новом Саду, у четвртак 3. (15.) фебруара 1894. Год. X.

ПРОГОНСТВО РУМУНА.

Имамо допис из **Сибиња**, као што смо споменули у претпрошлом броју, који нам у суморним бојама црта стање у којем се Румуни у Ердељу налазе и шта све имају да трпе од насталог прогонства против њих.

Познато је да угарско законодавство хотимице неће да протегне угарски пресски закон на Ердељ, ма да се сваком приликом наглашује, да Ердеља управо и нема, већ да је то све Угарска преко „királyhágó“. Зашто пак угарско законодавство неће да протегне угарски пресски закон и на Ердељ лежи у том, што би овај закон по Румуне кориснији био. Чудновата ствар! Чланове познате депутације која је ишла у Беч, прогањали су зато, што су се тужили „Аустријском Цару“ а не „Угарском краљу“, а садања прогонства против Румуна у пресским стварима бивају баш на основу *Царског* патента од године 1852., који је донесен таки иза револуције од год 1848—1849-те и за време опсадног стања. Но и ако је тај патент по себи већ строг, и спречава слободу штампе, то тумачење тога „Царскога“ патента од стране мађарских власника чини готово немогуће излажење румунских листова.

У прошлој години румунски лист „*Трибуна*“ имала је четири пресске парнице и при свакој парници био је осуђен не само одговорни уредник, већ и издавалац и управитељ штампарије на казни од 1—6 месеци. Исто тако и лист „Фоја попорул“ од њеног постанка за годину дана имала је две пресске парнице и њен главни уредник Јован Рус Сиријан осуђен је на шест месеци затвора, па тек што би имао да издржи у Сегединском затвору ту казну, има нову казну да издржи до 6-ог маја ове године.

Због једног чланка који је изашао у „Трибуни“ 10. дец. 1892. пошто се писац тога чланка није могао пронаћи кад је 30. септембра г. 1893. била расправа, осуђене су четири особе читаве редакције, а осим тога још и управитељ штампарије од 1—3 месеца затвора.

Од пуне године дана седе све једнако у затвору 2—3 члана редакције „Трибуне“. Чим један или други издржи казну, таки долази на ред један до два друга. Сада се налазе у затвору три особе: главни уредник „Трибуне“ Сентим Албини, први сурадник а уједно и главни уредник од популарног листа „Фоја попурул“ Јован Рус Сријан, на послетку негдањи управитељ штампарије и садањи власник оба листа и штампарије Јован попа Некша Прва двојица седе у затвору у Сегедину, а последњи у Сибину.

Но врхунац прогонства наступио је, кад су 16. децембра прошле године оба горња листа забранили. Дотична пресуда постала је таки правомоћна и странкама се допустило само да *extra dominium* ништавну жалбу поднесу, али међу тим „Трибуна“ и „Фоја попурул“ није смела излазити. Као узрок забране тих листова узело се, што је тадањи власник и издавалац тих листова Еуген Броте отишао у Букурешт. Кад су забранили те листове, управитељ штампарије Јован Попа Некша осуђен је био на 1500 фор. глобе. Може се мислити, какву су штету имали ти листови, кад је баш претплата требала долазити за нову годину.

Читав месец дана је трајало, докле је Броте преко дотичног посланства у Букурешту могао пренети своје власништво на Попа Некшу. Једва после тога дугог времена и после савлађивања великих тешкоћа могоше ти листови опет изаћи 19. јануара тек. године. Наравно да је број претплатника тих листова ради неизвесности пао на половину. Но Попа Некша као негдањи управитељ штампарије, због једног чланка у „Фоја попурул“ добије пресску парницу, буде осуђен на два месеца затвора и мораде тај затвор већ 28. јануара наступити.

Исти Попа Некша да би „Трибуна“ могла излазити, именује фактора штампарије као одговорну особу. Али по тумачењу патента од год. 1852. пронађу, да Попа Некша није био властан као у затвору налазећи се, именовати одговорну особу за издавање периодичног листа. За то буде осуђен на 200 фор. глобе а излазење „Трибуне“ буде опет забрањено и то под претњом глобе за сваки број са 100 форинти. Два дана после тога здеси иста судбина и „Фоја попурул“.

У истом допису из Сибина каже се још и то, да су истога Попа Некшу пандури пратили из затвора к котарском суду, где се та последња парница водила. Каже се у том допису још и то, да кад је Попа Некша дошао у суд, да је већ државни одветник диктирао пресуду судском писару. Још се у том допису и то наводе, да пошто редакција за ту пресуду ништа није знала и кад је администрација хтела код поште да купи марке, да јој се одговорило, да је полиција забранила, како продавање марака за те румунске новине, тако и експедицију тих новина.

Сад ће Румуни, као што нам пишу, покушати да нађу другу особу, која ће издавати „Трибуну“, ал где има сигурности, да и та друга особа неће исто тако проћи као и друге пређашње.

Према свему овом, што нам се пише из Сибина, ми лако појмимо огорчење Румуна ради таковога поступка, али није нам појмљиво, *како садањи власници мисле, да могу тим мерама Румуне за себе задобити као тобожње „савезнике“* против Словенства, а шта да још речемо *о оној високој политици* Мађара, *која мисле, да* ће Румунија ући и у тројни савез, те бити савезник Мађара против Русије! Таман посао!!

Нови Сад, 2. фебруара 1894.

— Уредник једних бечких новина разговарао је 27. пр. м с г. **Чедом Мијатовићем,** српским министром финансија. Из тог разговора доносимо ово:

„Кабинет је Симићев самостална народно-српска влада. Ми смо уједно — рекао је г. Мијатовић — и неутрална влада. *Нас није тројни савез створио.* Што се тиче мојих симпатија спрам Аустро-Угарске, никад их крио нисам. Свакад сам сматрао ту монархију као суседа, који жели добра Србији. За то ћу с њоме ваздa и одржати добре односе и све избегавати, што би то пореметити могло. *Али је исто тако дужност свију српских државника да осигурају Србији и пријатељство Русије и да га одрже.* Нова влада, која није ни аустро-угарска ни руска, већ српско народна, удесиће своје понашање тако, да ни Русија ни Аустро-Угарска не буду суревњиве једна на другу, што је Србија добро и с једном и другом монархијом.

Пре свега треба узбуђеној земљи унутрашњи мир повратити. Радићемо, да све странке буду с нама задовољне. У свему хоћемо да будемо неутрални. Што је раскраљ Милан дошао у Београд, то је повољно примљено и у Лондону и у Паризу. Као отац, он је морао бацити на страну све обзире и друге осећаје: и за то му поступак многи одобравају. Он ће скорим отићи из земље, која ће бити на миру.

Прва ће ми брига бити, да финанцијска питања раздвојим од политике. Србији је потребна трезвена финансијска политика и уредна, европска финансијска управа. *Дефицита мора нестати*; грдни ненаплаћени порези престати; најпосле се мора одбацити и овај садашњи несавршен начин, како се порез прикупља. Србији је потребна нова машина за финансијску управу, која ће бити независна и без додира с политичким странкама и трвењима. Српски чиновник није покварен, већ је само по некад завођен, јер се хтело његовим положајем да извуку политичке користи. Политика не сме имати никакве моћи над чиновником, а најмање кобнога чара за њ. Мој је програм: *поштен рад, родољубље, не упуштати се ни у какве опште и авантуре.* На скоро ће се у Европи осетити последице новог система.

Политички преглед.

— **Тресу се планине**. . . Апоњијева странка држава је у недељу свој други састанак, на ком се довршила дебата о црквеним реформама. Странка је својим члановима оставила одрешене руке: *може гласати како ко хоће!* Гроф Апоњи је рекао, да ће у сабору говорити против облигатног цивилног брака.

Међутим с држањем грофа Апоњија није нико задовољан, ни католици, ни владиновци. Са свим разумљиво! Он хоће венчање у цркви само као неку *форму* а не као излив црквеног учења. Он хоће да држава уређује брачно право, само да извршни органи буду свештеници. Ми смо предвидели, да се католици не ће тиме задовољити, јер се то противи црквеном гледишту; а да се владиновци, који су за облигатан црквени брак, томе противе, то се по себи разуме. Сваки види, да гроф Апоњи шепртљи!

— **Трговачки уговор између Русије и Немачке** једнако занима духове у Немачкој. Против њега се диже велика бура у Немачкој, те је сам цар морао уложити свој уплив, да немачки парламент прими тај предлог. Па се ипак не зна, да ли ће немачки сабор то учинити. Ако не би потврдио тај уговор, одмах ће бити распуштен. Немачком цару много је стало до тога, да се уговор прими, јер не би хтео да се помуте одношаји између Русије и Немачке. Цар Виљем не заступа оно мишљење свог негдашњег канцелара кнеза Бизмарка, који је тврдио, да политички одношаји између држава и онда могу бити добри, кад влада царински рат између тих држава.

— **Грчке финансије**. Заступници грчких поверилаца држали су у Паризу скуп, на коме су утврдили, како да се држе грчки повериоци према банкротству, које је у грчкој скупштини у изглед ставио министар председник г. Трикупис. Скупу је председавао г. Волферс, бивши француски консул у Атини. Овај скуп грчких поверилаца донео је решење, које не предсказује ништа добро за Грке. Решено је да се предузму све могуће дипломатске мере, те да се постави једна међународна контрола над управом грчких државних дугова.

— **Француска**. Француска влада изнела је пред скупштину жуту књигу, у којој је преписка, вођена између француске и италијанске владе о познатим крвавим догађајима у Ег-Морту. Резултати преписке су познати из раније, али заслужује пажњу околност, да су за време преговора између обе владе настали неспоразуми, који најбоље тврде, како су јако охладнели одношаји између те две државе. Из књиге се види, да се француски министар председник Казимир Перије обвезивао да од француске скупштине добије кредит од 420.000 франака као накнаду за жртве у Ег-Морту, али је у исти мах тражио, и да се италијанска влада обвеже да плати 35.000 франака накнаде Французима, које су злостављали у Италији. Италијанска влада одбила је ово последње тражење наводећи, да би се тиме изазвале нове тешке дебате о ствари, која је свршена и за коју би најбоље било да се заборави. Као одговор на то, Француска влада послала је 10 јануара веома оштру ноту, у којој изјављује своје жаљење, што италијанска влада одбацује француски захтев. „Ја мислим,“ рекао је француски министар председник — „да би једновремено нотирање накнаде у италијанском и француском парламенту био јаван доказ узајамнога поштовања, свечана потврда умирења и споразума.... Писмо вашег превасходства не одговара надама на тако решење, за то ми је дужност да тражим средства за изравнање те афере, без учешћа француске скупштине, пошто краљевска влада неће да изнесе ствар пред италијански парламенат“.

Дописи.

У **Сентомашу** *на три Јерарха* 1894.

Пошто се до данас врло мало, а и то сасвим површно о раду нашег народног позоришта, — које се од Божића код нас бави, — читајућој публици јављало, то сам слободан, да ма и при одласку исгог о њему и о сентомашким приликама коју приговорим. Напред изјављујем, да ми није намера никог ни изазивати ни вређати, него објективно чисту истину обелоданити, а радо ћу чути и противно мњење.

Но на жалост нашу морамо овом приликом јавно признати, да ћемо узалуд сада тражити оно пуног пожртвовања одушевљење, којим је то наше „мезимче“ до сада у Сентомашу дочекивано. Садањи дочек је само слабачак одсјај пређашњег на далеко чувеног блеска, који није само очаравао, него и загревао груди и срца дружине, те тако грдним жртвама тешко установљене нам миле установе народне!

Данашњој жалосној појави тешко је права узрока наћи, али да није неродица, што неки желе као извину наводити, — то је чиста и јасна ствар. Наши Срби су у том сретном положају, да их неће и не може једна лошија година побунити или пољуљати, већ понајглавнији узрок је тај, што наше сада *нове и млађе* „газде“, изузимајући 3—4, немају ни најпримитивнијег појма о родољубљу, што је њиове старије све до мрачног им гроба толико дичило, — одали се неком неограниченом материјализму, страсном прикупљању земног блага тако, да ће српски родољуб данас код истих бадава мољакати ма и најмањег прилога на народну цељ или предплату на какву лепу књигу, што све по неку фор. износи годишње, а камо ли да га човек одушеви, да се на представе позоришне претплати, да се 20—30 фор. захтева. Та данашња наша газдачка секта — којој иначе са штедње и рационалног јој газдинства свака част и поштовање, — не тражи, а и држи да јој и не треба никакова душевна наслада и уживање, само кад има што већи „грундбух“ и лепе салаше, а што ће се народне установе упарложити а неке и уништити, о томе нека се стара српска интелигенција, нека она и своје последње, крваво заслужене паре издаје на оне народне инштитуције, од којих би требало да тај богати сталеж највише душевне хране прпи и због којега су те установе и створене. Из овога сљедује, да све народне потребе и издавања која се на унапређење народног културног живота односе, морају и код нас 20—30 српских породица непрестано и без измене да сносе, којих већ давно припознато родољубље издире у народним стварима и одржава стари глас и сјај негдањег Сентомаша, па није онда чудо, ако се и за ове старе родољубе и вечита издирала може рећи, „борише се и уморише се;“ досади то само једном мањем, па може се рећи и материјално слабијем делу грађанства вечито вући терет дарежљивости „за милу народност“ кад се види, да баш они слојеви народа, који целог свог века у опште најмање троше, просвету највећма потребују, а на исту и на народне остале цели или баш ништа, или само онолико прилажу, да својим незнатним и несаразмерним даром друге у раду око напредка само спутавају, вређају и отворено рећи, исмевају. Ово је жалосна али по све истинита појава

Није дакле чудо, кад нам је наше „мезимче“ за овај месец дана у 23 представе тако као још нигде прошло, јер по чувењу дефицит ће преко 800 фор. изнети.

Осим горе наведене околности овом неочекиваном неуспеху, крив је доста и месни позоришни одбор, који је око скупљања претплатника велику нектатичност показао. У место да су старији и упливнији чланови одбора купљење претплате на себе узели, поверише баш тај најглавнији посао најмлађим својим члановима, који и поред своје најбоље воље, не могу имати онај уплив — управо моралну неку пресију — на наше „газде“, што би га старији чланови неминовно имали, и којима се умесна жеља и

молба за претплату тако олако ни одбити не може, јер би ови самим својим положајем многе нагонили, да се и против своје првобитне воље, т. ј. да се не претплате — и опет предплате; најпосле познато је овде и то, да неких 15 породица, које би се драговољно претплатиле — да су од одбора позване биле, — али су, незнамо из ког разлога, приликом купљења претплате, хотимично изостављене и непозване, ма да су исте до сада редовни претплатници били. Та ако има личне несносљивости, не треба исту и тамо остваравати, да општи интерес очигледну штету трпи. Без те трзавице било би у благајни позоришне дружине бар 300 фор. више, а зато се, ако нам баш срце иште, можемо и после рачунати.

Ето то су узроци околности, које нас пред светом обрукаше и осрамотише као ни једну српску општину, да ће нам наше „мезимче“ са ужасним дефицитом отићи из „дичног“ Сентомаша.

Што се тиче самих представа, те су као и до сада а неке и лепше изведене; можемо слободно тврдити, да је публика на свакој представи довољно уживања и пријатне насладе имала, што се једино безпримерној ревности глумаца и вештој управи може приписати. Штета, да од толико одборника, не нађе ни један за вредно, да бар о важнијим улогама у своје време, своје стручне назоре о истима као и о приказачима ни речце не прозбори. Ово смо с правом исчекивали а то су и вредни глумци и глумице и заслужили. А шта да кажем са г. Ст. Дескашева, који је за све време свог овде бављења показао, да је један од најбољих глумаца, редак певач, за ког смо се и на страним позорницама „српски“ одушевљавали, а кад је у нашој средини, не нађе се ама баш ниједно пријатељско перо, које би искрене и топле речи признања о њему јавно прибележило! Или је зар тешко већ и сваком своје одати?

Завршујући ове редке наше туге и срамоте, желимо да срп. нар. позориште бар у другим местима боље прође, а надајмо се, да ће првим својим доласком амо и нас одушевљеније и сложније наћи, па да ће и само боље и успешније проћи.

—**вић**.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 31. јануара 1894.

— **Парастос**. Српска православна црк. школска општина новосадска даје парастос неумрлим добротворима народним Сими и Катарини Ђорђевић у четвртак 3. (15.) фебруара 1894 у 10 сати пре подне, о Симеону Богопримцу, у св. капели на алмашком гробљу.

— **Време**. Од јуче у уторак опет је заладило. Јуче је скоро цео дан падала киша, а данас дува хладан и непријатан ветар. Дакле имамо променљиво време баш као да смо у априлу!

— **Један недостојан српски свештеник**. Пишу нам из *Банаша* ово: У 30. броју „Торонтал“-а од 7. фебруара о. г. н. к. читамо, да је у прошлу недељу одржан збор бирача (по команди) у Торонтал-Вашархељу (Декељача) — чисто мађарско село и сами калвини — који се изјаснио не само да одобрава предлоге владине, но уједно моли, да влада гледа, да исти што пре законом постану. Том збору био је председник нико други, но главом срп. прав. свештеник, позната верна слуга мађарске „државне идеје“ и оруђе жупана, поджупана, наосолгабирова и т. д. — часни г. парох и намесник **Петар Ћурчић из Томашеваца**. Да смо весели! Још пролећне жупанијске конгрегације, кад се иста већином гласова изјаснила за владине предлоге, тада је и г. парох гласао за исте, па није ни поцрвенио, и ако је цела скупштина на њега гледала, и зацело сваки је у себи осудио тај поступак жалосног српског свештеника.

Наш свети синод подноси меморандум и улаже протест против законских предлога тих, јер се противе учењу вере наше, и брани цркву своју, пошто се исти предлози косе са догматима њеним. Високопреосвећени г. епископ вршачки и дијецезан поменутог пароха у божићној посланици својој ударајући против истих законских предлога вели: „Но пошто је по учењу наше православне цркве брак света тајна, те она само ону свезу признаје за брак, која је пред црквом и по црквеним обредима склопљена, а сваку другу за грешно сажиће сматра, то су сви они, који могу имати уплива на законодавство позвани и дужни да свом снагом најодлучније пораде да предлози ти законом не постану.“

Па како је овај поступак г. пароха и намесника против цркве и њеног учења управљен, то се мора само овакав жалостан закључак извести: да међу нашим свештенством има на жалост и таквих свештеника, који учење и догмате цркве своје не познају и да код нас реда и дисциплине нема, јер иначе не би се могло и смело догодити, да један парох па ма и намесник противно светом синоду дела, и баш противно ради ономе, што синод у питању црквеног учења закључи и чему га дијецезан његов у божићној посланици својој упућује.

Да ме не би когод криво разумео и крива појма о нашем свештенству добио, отворено и смело тврдим, да ми хвала Богу имамо ваљано, свесно и родољубиво свештенство, којим се како наша јерархија, тако и народ наш поносити може, а изузетака је свугда и свагда бивало, има и биће. Народна пословица вели: у сваком житу има кукоља, но у нашем канда понајвише.

Да не би остали суграђани и њихово свештенство мислили читајући „Торонтал“, да је наше све свештенство или бар многи од њих тако свесно позива свога и да тако брани цркву и њене догмате као поменути брат у Христу, који је у стању на један миг из жупанијске зграде одређи се свих седам светих тајни и целог символа вере — то држим, да се нећу преварити, ако у име свесног нам свештенства изјавим: **да се исто њиме не поноси, но на против стиди.**

—р —вић.

— Пишу нам из **Фоче** у Босни: Наша овогодишња св. Савска беседа требала је испасти величанствено и испала је врло добро, само је поступак нашег новог предстојника највеће огорчење побудило. Ми смо салу у којој се држала беседа искитили са ликовима њихових Величанства цара и царице аустријске, затим са ликовима суседних владара краља Србије и кнеза Црногорског, затим са ликом св. Саве, косовске вечере и браће Југовића као и са ликовима Вука Караџића и Бранка Радичевића. Но нови котарски предстојник кад је већ била пуна сала света заповеди, да се сви ликови осим Цара и Царице и св Саве имају поскидати. Можете мислити, какав је ово био утисак у присутне многобројне српске публике! Ми знамо да Аустријска царевина стоји у пријатељским односајима и са Србијом и са Црном Гором. Одкуд дакле да није слободно истављати поред слика њихових Величанства Цара и Царице и слике суседних владара. Шта је могло сметати истоме кот. престојнику истављање историских слика као косовске вечере и браће Југовића, а непојмљива је ствар шта смета истављање слика Вука Караџића и Бранка Радичевића. Као што чујемо, хоће се певачко друштво Фочанско које је св. Савску беседу приредило на ту самовољу престојника потужити Сарајевској земаљској влади.

— **Српско дилетантско певачко друштво у Батањи** приређује на дан 6. (18.) фебруара 1894. год. у дворани велике (Вагнерове) гостионе беседу с играном. Распоред: 1. „О видову дне“. Д. Јенко. Певају дилетанти. 2. „Бистра водо“. Д. Јанковић, певају дилетанти. 3. „Смеса мађ. песама“. Е. Жасковски. Певају дилетанти. 4. Декламује *** члан дилетантског друштва. 5. „Нек душман види“. Д. Јенко. Певају дилетанти. 6. „Бранково коло“. Др. Ј. Пачу. Певају дилетанти.

— П. св. Савску бесједу приређује **Јасеновачка срп. прав. црк. опћина** 6. (18.)фебара 1894 год. у гостионици код „Лава“ у корист фонда српске основе школе. Распоред: 1. „Св. Саво благосиља Српчад“, жива слика. Мјешовити збор пјева Усклинимо по Т. Остојићу. 2. „Српкињица“ од М. Милановића декламује Јелена Божичић, ученица срп. школе 3. „Лаку ноћ“: од Јенка, пјева уз пратњу мјешовитог збора г. Милутин Чокрлић. 4. „Богови силни“ од Д. Јенка, пјева мјешовити збор. 5. „Сабор у Крушевцу“ од Љ. П. Ненадовића приказује мушки збор, на крају пјева: Устајте Срби од Е. Стојановића. 6. „Зидање Скадра на Бојани“ позоришна игра у четири чина од Ђура Т. Церовића. Престављају дилетанти и мушки збор.

НОВИЈЕ.

ЗАГРЕБ, 1. фебруара. Овде је данас **преминуо др. Фрања Рачки**, бивши председник југославенске академије, каноник загребачке надбискупије и чувени историчар хрватски. (Ми ћемо о животу и раду дра Фрање Рачког опширније проговорити у идућем броју нашега листа. — Ур. „Бр.“)

ПАРИЗ, 1. фебруара. Данас се догодио опет један атентат у једној овдашњој кавани преко пута железничке станице св. Лазара. Атентатор је младић од 25 година. Дошао је у кавану и сео је с десне стране, и тек кад је хтео да пође на поље, учини покрет с руком, да нешто баци према електричној лампи. Гости, који су пратили тај покрет повикну: „Бомба“. И у истини то је било. Наједаред је наступио ужасан потрес, прозори се разбише, марморни столови изврнуше се, шоље и чаше полупаше се. *Многи гости су рањени.* Атентатор је хтео да побегне, али га у томе спречише на сокаку мимопролазећи. Кад га је полиција ухватила, атентатор пукне из револвера шест пута. Тек кад га један полицајац ударио сабљом, предао се. Полиција је морала чувати злочинца од нападаја раздражене светине. Десет особа су услед те експлозије рањене. Један радник, који је у том тренутку прошао поред каване, убијен је.

☞ **Због Сретенија излази данашњи број нашега листа на по табака**

Трговина.

НОВИ САД, 2. (14. фебруара) 1894. г. Због наступелог мутног, хладног и кишовитог времена на данашњој житарској пијаци једва да се који продавац видити мдже. Цене се код нас до данас променуле нису.

Рана што стиже на нашу пијацу, продаје се по сљедећој цени:

Шеница 6 ф. 70—90 н. најбоља врста 7 ф. Наполица 6 ф. 40 до 60 н. Кукуруз нови окрунљен 3 ф. 90—4 ф. Кукуруз нови у клиповима 2 ф. 70—90 н. Проја 3 ф. 10—20 н. Пасуљ бели 5 ф. 10—20 н. Пасуљ жути 5 ф. 40—60 н. Сене 100 кила.

Огласи.

Е. 25. 2—3
I. 8. ex 1894.

Стечај.

На упражњено место протопрезвитера белоцркванског, с којим је скопчана парохија са платом IV. разреда.

Конкуренти имају своје ваљано инструиране молбенице преко својих власти до 5. (17.) марта 1894. год. овој конзисторији послати.

Из седнице еп. конзисторије у Вршцу 24. јануара 1894. држане.

Конзисторија епарх. вршачке.

Оглас. 2—3

За меленачко блатно купатило „Русанда“ у торонталској жупанији у Угарској тражи се за летњу сезону 1894. односно и на више година, ваљан гостионичар.

Поближа условија могу се у црквеној општинској писарници увидети. Рок пријави је 1. (13.) март т. г.

Молбенице ваља на српску православну црквено-школску општину меленачку управити.

У **Меленци** 28. јануара 1894.

Управа купатила Русанде

СТЕЧАЈ. 2—3

На ново установљено место управитеља, православних, вероисповедних, српско-народних основних школа земунских.

Са тим местом скопчана је годишња плата од 800 фор. и станарина, 200 фор. а. вр —

Горе поменутом управитељу спада у дужност: 1.) У смислу 128. §. „Уредбе“ за српско-народне школе, да управља свима унутарњим одношајима овомесних српских основних школа.

2.) Да у случају болести или отсутности ког учитеља или учитељице, замењује исте у раду њиховом у школи.

3.) Да мушку и женску децу овомесдих српских школа, у за то одређеним часовима, поучава нотном појању и певању, у обиму, како то месни школски одбор, споразумно са истим установи, а свршетком сваке школске године одржаће се и из тог предмета, закључни годишњи испит.

4.) Да у свето богородичној цркви земунској, као појац, редовно пои на свима богослужењима, за левом певницом.

На поменуто место, за управитеља школског, могу компетовати Срби учитељи, који непрекидно учитељују већ најмање десет година дана са врло добрим успехом и који су уједно вешти у нотаном знању и у свирању.

Молбенице нека се до 13. (25.) Марта 1894. године, пошаљу председништву школског одбора, српских вероисповедних школа земунских.

Из седнице месног школског одбора српских вероисповедних школа земунских, држане у Земуну 21. јануара (2. фебруара) 1894. године.

Школски одбор.

Оглас. 2—3

За меленачко блатно купатило „Русанда“ у торонталској жупанији у Угарској тражи се за летњу сезону 1894. а по околностима и на више година добро удешена музичка гласба

Наплата је за сезону 800—1000 ф. а вр.

Навешћује се овим, да у Меленци скоро чистих 9000 словенских душа има, а никакве местне музике нема; положај места је пријатан.

Купатило Русанда својина је српске православне црквене општине, на коју и дотичне молбенице слати ваља.

Рок пријави је 1 (13.) март 1894.

Ближа условија могу се у црквеној писарници дознати.

У **Меленци** 28. јануара 1894.

Управа купатила Русанде.

„Русанда“

БЛАТНО КУПАТИЛО у Меленци,

Торонталској жупанији између В. Бечкерека, Т. Бечеја и В. Кикинде са жељезничком, поштанском и телеграфском станицом, добро уређеном апотеком, отвара се 1. Маја т. г.

Сезона траје од 1. Маја до 15. Септ. т. г.

Из досадањег опажања и искуства увидило се, да блатно ово купатило сигурно и најбоље лечи ове болести:

а.) болести, које постају услед мало или хрђаве смесе крви, а то су у првом реду Анемија и Скрофулоза; ова последња ма у ком виду била, наћи ће сигурне помоћи у Русанди;

б.) застареле Ревматизме и Костобољу;

в.) заостале тврдине и отоке после запаљења у појединим удовима — отечене зглавкове, притегнуте жиле и услед тога згрчене и укочене ноге, руке и т. д.;

г.) узетости појединах удова и опште слабости услед недовољне инервације;

д.) старе ране, особито при запаљењу и трулежу у костима;

е) гдекоје кожне болести, свраб;

ж.) неуредно и прекомерно одилажење крви код женскиња, ако није постало услед тако зване Неоплазме;

з) Невралгије, севотине и бол у живцима у опште;

Осим овде наведених болести биле су још и друге, које су се у Русанди излечиле или побољшале, као н. пр. хроничан катар у стомаку.

Поближа извешћа издаје купалишни лечник

У **Меленци** 28. Јануара 1894.

Управа купатила.

2—3

ЈЕДАН од више година у одличној кући налазећи се врло вешт први (парадни) кочијаш тражи у бољим кућа место. Ближа условља даје админ. овога листа. 1—1

ГЛАВНИ РАЧУН ПОСЛОВАЊА
ВРШАЧКЕ КРЕДИТ-БАНКЕ
ЗА ГОД. 1893.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА.

Актива

Благајница — — — — —	20226	66		
У преносном (ципо) рачуну код ав. угар. Банке — — —	4498	87	24725	53
			513614	70
Менице — — — — — —				
Предујмови:				
на робу — — — — —	31000	—		
на папире од вредности —	81191	10		
на драгоцености — — —	9788	50	71979	60
			83568	28
Хипотекарни зајам — — —			7316	16
Лозовна (срећака) друштва —			3602	51
Валуте и ефекти — — — —				
Непокретнине:				
206 ланаца ораће земље, за закуп опредељени — —	65000	—		
			74522	48
кућа бр. 1847/8 — — —	9522	48		
			1225	45
Инвентар — — — — —				
Дужници:				
Вересиона задруга Б. — —	2192	86		
Предујмови за судске трошк.	480	35		
Премије обезбеђених странака	259	97		
Разна потраживања — —	2493	22	5426	40
			785981	11

Пасива

Деоничка главница:				
кмд. 500 деоница по фор. 100			50000	—
Главни резервни фонд — —	50000	—		
Специјални резевни фонд — —	7641	86		
Резервни фонд ораће земље —	13529	26	71171	12
Штедионички улози — — —			514211	30
Менице у ресконту — — —			131024	78
Преносне камате — — — —			3618	65
Веровници — — — — —			1253	82
Чист добитак — — — —			14701	47
			785981	11

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА

Дугује

Трошкови:				
Плате — — — — — —	4423	31		
Пословни трошкови, књиге, тискарије, поштарине и т. д.	1925	67		
	500	—	6848	98
Станарина — — — — —			1673	48
Порези и приреви — — —				
Камате:				
на штедионичке улоге — —	20349	52		
на ресконтоване менице —	8006	44		
на резервне фондове — —	2217	—	30572	96
Отпис од инвентара — — —			136	16
Чист добитак — — — —			14701	47
			53933	05

Потражује

Камате:				
од есконтованих меница —	34450	04		
од предујмева на робу, папире од вредности и драгоцености — — — — —	5714	92		
од текућих рачуна — — —	139	84		
од хипотекарних зајмова —	4633	13	44937	93
Закупнине од ораће земље и приход од заводске куће бр. 1847/8. — — — — — —			5806	35
Провизије и разни приходи —			3188	77
			53933	05

Вршац, 31. децембра 1893.

Михајловић, с. р., управитељ. **Мажари**, с. р. тајник и I. књигов.

Испитано и за уредно пронашао:

Надзорни одбор:

Др. А. Фиц, с. р. **С. Г. Петровић**, с. р. **Владимир Костић**, с. р.
Јован К. Обрадовић, с. р. **А. Мирковић**, с. р.

Власник и издавалац: Дружина Бранка. Одговорни уредник Никола Јоксимовић. Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду